

TEATRU MUZICA

BIBLIOTECA
INSTITUTULUI
ISTORIC
ARTEL

*Muniar consacrat
laureatilor Premiului de Stat pe anul
1953, in domeniul dramaturgiei muzicii
si artei teatrale*

«Oameni ai artei, strângeți rîndu-
rile!

Oameni ai artei, veghiați!
Noi ne vom înzeci eforturile să
realizăm opere mai vii, mai puter-
nice, care să înarmeze poporul în
lupta și munca lui nobilă de fiecare
clipă».

19

*Din moțiunea prin care scri-
torii, artiștii plastici, com-
pozitorii și oamenii de teatru
din Capitală se alătură cu
fermitate Conferinței de la
Moscova și cheamă oamenii
de artă din lumea întreagă
la luptă comună pentru
apărarea păcii.*

№ 0448

Solemnitatea înminării premiilor Laureatilor Premiului de Stat al R. P. R. pe anul 1953

«Acordarea Premiului de Stat constituie o înaltă apreciere a activității dumneavoastră, în diferite domenii. În numele Consiliului de Miniștri vă felicit și vă urez noi succese în munca dumneavoastră creatoare, în direcția dezvoltării mai departe a științei, a tehnicii, a industriei și a agriculturii, a culturii și a artei.

Spor la muncă pentru continua întărire a patriei noastre scumpe ».

Din cuvîntarea tovarășului I. Chișinevschi,
prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

1946. p. 9461

Maestrul MIHAIL JORA

creație: folclorul. Nici nu era posibil altfel. Legat de popor, cum se dovedise cu câțiva ani înainte, el trebuia să găsească în popor surse inepuizabile de inspirație artistică. Serie, deci, îmbinând sonoritățile cîntecului popular cu verva ritmului de joc, «Privești moldovenești», apoi 3 coruri, compoziții în care se conturează stilul specific românesc. Urmează un «Cvartet de coarde» în 1926 și baletul «La piață» creat în 1928.

Mihail Jora atinge culmea maturității talentului său cu «Simfonia în do major» scrisă în 1937 și dirijată de George Enescu, simfonie în care se conturează elementele caracteristice artei sale, frumusețea cîntecului popular, sprinteneala jocului, varietatea, frăgezimea și fantezia finalului.

Începînd din 1945 Mihail Jora compune o serie de lucrări, dintre care cităm «Variațiunile pe o temă de Schumann» pentru pian, baletul «Curtea veche» și «Sonata pentru violină și pian».

Baletul «Cînd se coc strugurii», scris în 1953 pentru Ansamblul Consiliului Central al Sindicatelor și distins cu Premiul de Stat, se compune din 3 tablouri. Cele mai remarcabile realizări din acest balet sînt dansurile care ilustrează strivitul strugurilor, melodia largă de la începutul tabloului 3 și dansul final (sîrba) din tabloul ospățului.

Profesor al Conservatorului «Ciprian Porumbescu», maestrul Mihail Jora își îndrumă elevii, îi sfătuiește, îi ajută, fiind prețuit și iubit pentru competența și pentru calitățile sale de creator profund și talentat.

Născut la Roman în anul 1891, Mihail Jora studiază la Iași, plecînd apoi la Leipzig unde urmează armonia și contrapunctul cu Ștefan Krehl, pianul cu Teichmüller și compoziția cu Max Reger.

În 1914 el compune 6 *Lie duri* pe text german apoi, înapoiat în țară, creează «Suita în re minor» pentru orchestră, lucrare pentru care este premiat în 1915 cu premiul George Enescu. Aceste lucrări însă nu conturează, încă, complexa personalitate a compozitorului.

În ajunul primului război mondial, pe patul de suferință, scrie «Suită pentru vioară și pian», oglindind în această lucrare frămîntările și sbumciumul epocii, dovedindu-se astfel un adevărat patriot și un artist iubitor de țară. În același timp scrie «Dor de soare», «Bejenie», «Mîngiere» și mai tîrziu «Poveste iubită», poem simfonic pentru orchestră și voce de tenor.

De aici înainte maestrul Jora va pătrunde într-un alt domeniu de

UN SFERT DE VEAC

de izbînzi artistice

Numele lui Constantin Ujeicu este strîns legat de cele mai valoroase tradiții ale Operei de Stat din Cluj.

Constantin Ujeicu și-a făcut ucenicia artistică, mai întii ca amator, la marea școală a realismului — școala rusă de canto și interpretare muzicală — pe care a cunoscut-o și cultivat-o din tinerețe, ca elev și student la Kiev și Chișinău. În anul 1922, îndrumat de marele cîntăreț Dimitrie Popovici-Bayreuth, el și-a început activitatea artistică profesională la Opera din Cluj, interpretînd rolurile Ramses în « Aida », Sparafucile în « Rigoletto » și regele în « Lohengrin ». În decursul anilor Ujeicu și-a îmbogățit treptat repertoriul, realizînd creații de mare valoare artistică în operele « Faust », « Don Juan », « Flautul fermecat », « Răpirea din Serai », « Bărbierul din Sevilla », « Mireasa vindută », « Fidelio », precum și în operele lui Wagner, Verdi și Puccini.

În 1929 Constantin Ujeicu a dat pentru întia oară viață rolului care avea să rămînă pentru el unul dintre cele mai dragi, intruchipînd tragica figură a țarului din « Boris Godunov » de Mussorgski.

Ceea ce caracterizează cariera artistică a lui Ujeicu este străduința sa permanentă pentru obținerea unei desăvîrșite interpretări realiste strîns legată de lupta pentru crearea unui repertoriu național original de operă. În această luptă Constantin Ujeicu a fost întotdeauna pe primele poziții alături de compozitorii care — în condițiile grele pentru creația autohtonă existente în trecut — năzuiau să dea publicului nostru spectacole originale.

Cînd la 15 mai 1929 Constantin Ujeicu a creat pentru întia oară pe scenă imaginea lui Ion nebunul, în sufletul multor spectatori a vibrat, odată cu sentimentul de revoltă pe

Constantin Ujeicu, de la Opera de Stat din Cluj, în rolul Ion din « Năpasta » de Sabin Drăgoi

care-l stîrnea acest personaj denunțător al opresiunii burghezo-moșierești, bucuria plină de mindrie a unui ade-vărat succes al operei naționale romînești.

Astăzi, cînd după un sfert de veac Constantin Ujeicu a creat din nou, pe scena Operei clujene, personajul Ion nebunul, marele artist a primit răsplata pe care în trecut nu ar fi putut-o aștepta niciodată și care exprimă adîncă prețuire a regimului nostru democrat-popular pentru stră-daniile sale creatoare, pentru izbîn-zile sale artistice.

Lic Balca

Laureat al Premiului de Stat
Director artistic la Opera de
Stat din Cluj

Gânduri despre un valoros dramaturg

Melul turbat» este o valoroasă satiră a birocratismului, plagă administrativă, care mai frînează încă bunul mers al unor instituții din țara noastră.

Dacă, pe lângă celelalte calități ale comediei, nu s-ar ține seama decât de însemnătatea temei abordate, de alegerea acestui aspect și de satirizarea lui biciuitoare, aceasta încă ar constitui un merit de căpetenie pentru autorul piesei premiate.

Asupra ecoului piesei în public este inutil să mai insistăm: despre succesul ei vorbește imbulzeala spectatorilor, nu numai la Teatrul Național din București, dar la toate teatrele din țară.

Aurel Baranga a mai dăruit dramaturgiei noastre «Iarbă rea», «Într-o noapte de vară» și «Pentru fericirea poporului» scrisă în colaborare cu Nicolae Moraru. Cu fiecare din aceste piese el a obținut succese durabile. De curînd, creatorul lui «Spiridon Biserică» a scris pentru Teatrul Municipal piesa «Arcul de triumf», care poate fi socotită drept un real succes, atât pentru autor, regizor și interpreți, cât și pentru întregul colectiv al teatrului.

«Arcul de triumf» este o piesă de un realism zguduitor. Ea împletește cu dibăcie scene de satiră biciuitoare cu situațiuni de cea mai înduioșătoare umanitate și de cel mai crud cinism. Aurel Baranga și-a

Scenă din «Într-o noapte de vară»

şlefuit treptat talentul său de dramaturg. El este în deplinătatea mijloacelor sale de scriitor dramatic. Iscusit mînuitor al problemelor sociale, prezentate sub forma dialogului scenic, el oglindeşte cu multă fademinare uneori actualitatea imediată, alteori desfăşurarea unor fragmente ale trecutului cu consecinţele lor în viaţa contemporană. Incisiv, caustic, Aurel Baranga parcă bagatelizează unele incidente şi atitudini. Dar aceasta este numai o aparenţă. Luînd exemplu de la Juvenal, Aristofan, Molière el aplică, implicit, în tot ce scrie, principiul « ridende castigat mores ».

Aurel Buzescu şi Marcel Anghelescu în « Iarbă rea »

În scriitorul Aurel Baranga recunoaştem pe Aurel Baranga « omul ».

Inteligent, ironic, exploziv, el interesează, amuză, captivează, chiar atunci cînd nutreşti păreri contrarii, iar discuţiile cele mai aprinse se încheie cu surîsul pe buze, într-o perfectă înţelegere, stăpînite de aceleaşi obiective şi de aceleaşi năzuinţi: desăvîrşirea unor lucrări dramatice noi, menite să fie pe placul spectatorilor.

Dramaturgia noastră originală speră să mai beneficieze încă de multe lucrări originale ale lui Aurel Baranga. Eu îi urez să mai primească încă multe Premii de Stat.

Lucia Stănescu

Artistă a poporului din R.P.R.
Laureată a Premiului de Stat

**Cite ceva
DESPRE
Aurel Baranga
ȘI DESPRE
Mielul turbat**

Dintre scriitorii care s-au afirmat în ultimii zece ani îl socotesc pe Aurel Baranga ca pe unul dintre cei care au contribuit în modul cel mai substanțial la dezvoltarea noii noastre dramaturgii.

În piesele sale el a reușit să oglindească cu talent transformările epocii noastre, îmbrățișând aspecte caracteristice din diferite domenii de activitate.

Publicul, ca și actorii, îl apreciază pe Aurel Baranga pentru măiestria cu care evocă pe scenă problemele actualității, animate de personaje veridice, în situațiile tipice create de noile raporturi sociale din țara noastră.

Un deosebit succes a obținut Aurel Baranga cu comedia satirică «Mielul

turbat» și pentru care i s-a decernat Premiul de Stat pe anul 1953.

După comedia într-un act «Bulevardul împăcării», în care biciuiește moravurile electorale ale regimurilor burgheze, Baranga atacă cu îndrăzneală în «Mielul turbat» genul comediei satirice de mare amploare. Folosesc într-adins expresia «cu îndrăzneală» căci genul satiric este abor-dat cu multă timiditate de scriitorii noștri. Într-adevăr, comedia satirică — armă biciuitoare în mina dramaturgului — cere talent viguros, pricepere artistică deosebită, spirit pătrunzător și multă vervă umoristică.

În «Mielul turbat» Baranga a izbutit, folosind aceste calități, să ne înfățișeze un aspect tipic din lupta care se dă zilnic la noi între «nou» și «vechi». Axându-și piesa pe problema inovațiilor în producție el a știut să arunce lumina puternică a reflectorului asupra unuia din sectoarele vieții noastre, unde ciocnirea între nou și vechi are loc într-un mod ascuțit și permanent: cabinetul tehnic al unei mari uzine. Tocmai în acest lăcaș creat special pentru promovarea noului în industrie se află aciuită o bandă de birocrați, nepricepuți și retrograzi, în frunte cu un escroc, și patronați de un inginer-șef, tehnician

de școală veche. În acest cadru evoluiază un responsabil sindical ședințoman, o funcționară chiulangioaică, dar tot aici întâlnim și oameni de tip nou, inovatori, muncitori cinștiți și un secretar de organizație de partid vigilent și cumpănit. Aceștia sînt eroii din «Mielul turbat.»

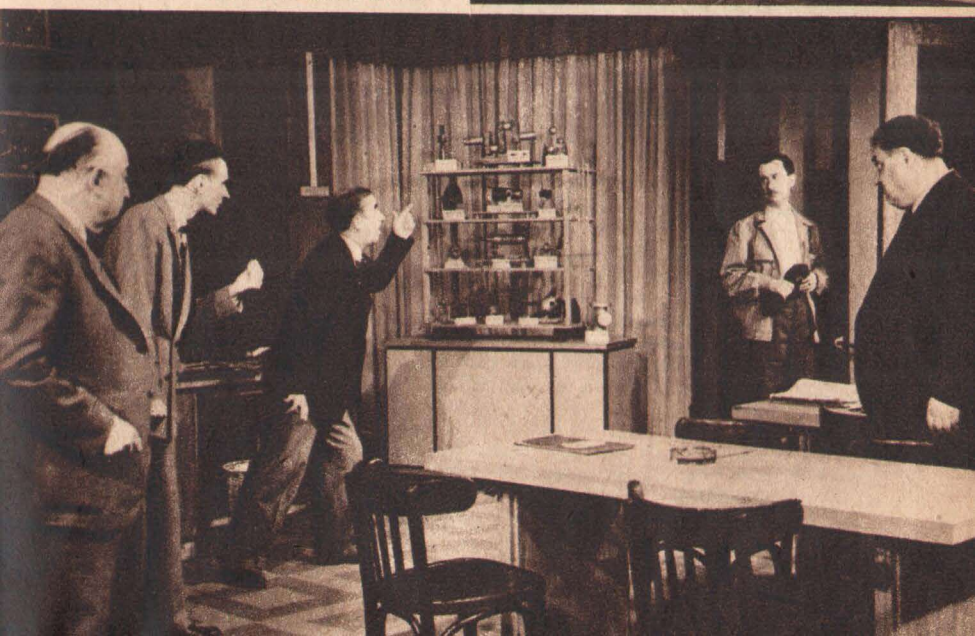
Publicul a recunoscut pe eroii din «Mielul turbat», dar mai ales a ris cu hohote de isprăvile lor.

Risul publicului este suprema răsplăta a unui autor satiric. Risul publicului este pentru Baranga chezașia că piesa sa și-a atins scopul, căci risul acesta lovește cu putere în birocrății nepricepuți, în carieriști, chiulangii, ședințomani, gură-cască și alți nărașiți din realitatea cotidiană.

Consider că prin comedia «Mielul turbat» Aurel Baranga a dat oamenilor cinștiți din țara noastră nu numai un spectacol de bună calitate, ci și o nouă armă în lupta lor împotriva rămășițelor trecutului, în lupta lor pentru clădirea vieții noi.

Harcel Myhelescu

Artist emerit al R. P. R.
Laureat al Premiului de Stat

ZENO VANCEA

La începutul acestui secol Zeno Vancea, plecat de copil din satul lui natal, din Vasiova bănăţeană, ajunge în Lugojul Bredicenilor, unde cunoaşte vicrsul doinei lui Vidu. El ia drumul Clujului, şi devine elevul lui Gh. Dima la nou înfiinţatul Conservator clujean.

La « Opera romină » din oraşul metropolă a Transilvaniei muzicanţii pun mină de la mică spre a înălţa o demnă instituţie de teatru muzical. Zeno Vancea pune la contribuţie energia, priceperea şi îndemnarea lui tehnică, devenind co-repetitor.

Insetat de învăţătură el apucă drumul Vienei fiind, în noul Conservator vienez, elev — la contrapunct şi compoziţie — al lui Ernest Kanitz, discipol al lui Franz Schreker.

După terminarea studiilor la Viena Zeno Vancea se reîntoarce în ţară. Şi, ciudat, nu ajunge profesor de compoziţie, ci de istoria muzicii la Conservatorul din Tg. Mureş. Deprins cu disciplina de gândire a muzicii pe care şi-o însuşise la Viena, tânărul muzician român găseşte prilej să-şi sistematizeze, pentru necesităţi didactice, cunoştinţele istorice. Mai ales la Tg. Mureş Vancea se adînceşte în problemele creaţiei muzicale româneşti.

Intr-un articol de doctrină, « Asupra tendinţelor şcolii româneşti » Zeno Vancea scria : « Încetul cu încetul se va cristaliza o tehnică, se vor arăta formele de expresie preferate. Iar mediul, frumuseţile noastre naturale, istoria, îşi vor imprima caracterul în muzica noastră, contribuind astfel la evoluţia unei şcoli naţionale în adevăratul sens al cuvîntului ».

Zeno Vancea îşi punea, încă de pe atunci, problema valorificării artistice a melodiilor populare.

Încă din perioada 1935-1938 Zeno Vancea este remarcat pentru activitatea sa muzicală de maestru George Enescu. El primeşte atunci premiul ce purta numele marelui muzician român. Dar, în lucrările sale, Zeno Vancea mai avea de învins o serie de influenţe negative, rămase din epoca Conservatorului vienez. Abia după 1944 el izbuteşte să se lepede de ele şi să-şi clarifice concepţiile muzicale în lumina esteticii realist socialiste.

Un număr de lucrări de seamă îl fac cunoscut pe Zeno Vancea marelui public: de la « Pricolici », baletul înscenat la Teatrul de Operă şi Balet din Bucureşti, « Simfonia », « Rapsodia bănăţeană », suita simfonică « O zi de vară într-o gospodărie agricolă colectivă » şi pînă la « Cvartetul de coarde nr. 2 ».

G. Breazu

Un viguros interpret al artei pianistice

Nu demult, tînărul și valorosul nostru pianist Mîndru Katz, artist emerit al R.P.R., laureat al Premiului de Stat, și-a afirmat din nou măiestria, concertînd în U.R.S.S., împreună cu un grup de artiști romîni conduși de compozitorul și dirijorul Constantin Silvestri. Cronicile și ecourile inserate în presă de către critica muzicală sovietică — a cărei exigență artistică este bine cunoscută — constituie cea mai elocventă dovadă, atît a înaltei prețurii de care s-au bucurat artiștii noștri în rîndurile publicului sovietic, cît și a indiscutabilei lor virtuozități.

Redăm cîteva spicuri din presa sovietică în legătură cu concertele susținute de Mîndru Katz.

«Pianistul Mîndru Katz — scrie ziarul *«Komsomolskaia Pravda»* — a cîntat, acompaniat de orchestra simfonică, concerte de Bach și Ceaicovski. El a redat în chip veridic spiritul și caracterul ambelor compoziții, bucuria vieții cuprinsă în concertul de Ceaicovski, concert străbătut de ecourile cîntecelor populare ruse și ucrainiene și concentrarea severă a muzicii lui Bach.

Bach se cîntă adeseori în chip academic și fără pasiune, dîndu-se uitării forța și bogăția sentimentelor exprimate în arta lui. Or, Mîndru Katz pune în lumină tocmai aceste proprietăți ale muzicii marelui compozitor, vîdînd aici apropierea lui de tradițiile sovietice ale interpretării lui Bach.

O apropiere similară s-a simțit și în interpretarea genialului concert de Ceaicovski, executat într-un mod strălucit, cu pasiune și avînt creator. Astfel, Mîndru Katz s-a afirmat, nu numai ca un virtuos interpret, ci și ca un muzician plin de sensibilitate.

O apreciere tot atît de elogioasă la adresa tînărului pianist romîn se găsește și în ziarul *«Izvestia»*. «Pianistul Mîndru Katz — scrie I. Marinov, autorul cronicii — a dat dovadă de o magistrală stăpînire a paletei muzicale, precum și de o mare vi-

goare în redarea intențiilor sale interpretative».

Comentînd concertele susținute de artiștii romîni, ziarul *«Vecernia Moskva»* subliniază că concertul pentru pian și orchestră de Ceaicovski, în interpretarea lui Mîndru Katz, a răsunit deosebit de expresiv.

De asemenea, pianistul a arătat remarcabilele sale calități și o adîncă pătrundere a stilului în interpretarea piesei pentru pian *«Bourrée»* de George Enescu.

«Pianistul Mîndru Katz — scrie Vladimir Krinkov în ziarul *«Sovetskaja Kultura»* — este un virtuos care și-a însușit la perfecție tehnica pianistică. El a interpretat cu o deosebită vigoare și sensibilitate Concertul nr. 1 de Ceaicovski. În același timp, interpretarea sa era firească și convingătoare, remarcîndu-se printr-o înțelegere înaltă a caracterului lucrării».

tovarăș pe care, fie că l cheama Petre Arjoca, sau Pavel Arjoca, sau Anton parcă îl cunoștea demult și parcă îi arăta în de aproape viața și faptele lor îndrăznețe, zbuciumul născut din lupta pentru înfrângerea vechiului și izbînda noului.

De unde această certitudine?

De unde acest sentiment de prietenie, tînuit undeva în ascunzișul sufletului, pentru eroii piesei?

Răspunsul mi l-a dat însuși Mihail Davidoglu:

«Eroii mei - mărturisește el - au fost prietenii mei cu mult înainte de a deveni personaje ale pieselor mele. În cetatea de foc a Reșiței l-am cunoscut pe maestrul furnalist Obradovici,

Scenă din «Schimbul de onoare»

EROII MEI

mi-au fost prieteni

Convorbire cu scriitorul M. Davidoglu, laureat al Premiului de Stat

Mii și mii de oameni aj muncii au asistat pînă acum la spectacolele cu piesele «Cetatea de foc» sau «Minerii» și; plecînd de la teatru, fiecare în parte purta în suflet certitudinea că acolo, în sala de spectacole, s-a întîlnit cu un prieten bun, cu un

pe Stribnea Matei pe Groșan și pe
arșița alții. I-am cunoscut acolo, în
iureșul muncii pentru slobozirea șar-
jelor, lângă cuptoare sau lângă furnale.
I-am cunoscut acasă în jurul mesei,
sau la sărbătoare în toilul petrecerii.
Alături de ei am trăit necazul eșecu-
rilor și, tot alături, bucuria succese-
lor. Împună cu ei am depănat gîn-
duri cum numai cu prietenii poți
depăna: gînduri despre rosturile noi
ale vieții, despre dragoste, despre
familie, despre viitor.

În valea Jiului, pe vremea cînd
subiectul pieșei mele «*Minerii*» era
încă un proiect nedeslușit, mai mult
un îndemn de a scrie decît un plan
de creație, am lucrat în abataj ală-
turi de mineri ca Poboreni, Nastai
și alții.

Emil Botta și Vasile Lăzărescu în
«*Minerii*»

Tanți Cocea și N. Poreanu în « Minerii »

Erau oamenii cu care ziua împărțeam murca, vorba, îmbucătura, noaptea odaia sau chiar patul. Oameni, prieteni, tovarăși strașnici la treabă și de nădejde în viață.

Mai târziu, la București, la masa de lucru, scriind piesa și eroii începând să prindă trup și suflet pe hirtie, mi-am dat seama cât de multe din trăsăturile prietenilor mei trăiau în structura eroilor piesei, cât de adeseori unele vorbe ale lor—simple, obișnuite—deveneau în mod firesc replici ale personajelor mele.

Ascultându-l pe Mihail Davidoglu mi-am amintit fără să vreau de o consfătuire organizată de Uniunea scriitorilor cu conducători ai sectorului industriei metalurgice. Un tânăr dramaturg l-a întrebat cu acel prilej pe unul din oaspeți: «Care credeți

Scenă din « Schimbul de onoare »

că este cea mai bună metodă de documentare a scriitorilor, atunci când e vorba de oglindirea veridică a vieții?» Iar oaspele — el însuși venit din cetatea de foc a Reșiței în conducerea Ministerului Industriei Metalurgice — a zîmbit și a răspuns simplu: «Întrebați-l pe tov. Davidoglu. El știe mai bine. A îmbrăcat salopeta și-a intrat în uzină. A lucrat cît șapte. S-a împrietenit cu tovarășii de muncă. I-a îndrăgit. Restul... cum a scris piesa, sau alte amănunte, asta nu mai știu. Eu nu sînt scriitor. Dar tovarășul Davidoglu e scriitor, asta e sigur.

Dovadă «Cetatea de foc». Așa că... întrebați-l pe el».

Mi-am amintit de aceste cuvinte în timp ce scriitorul Mihail Davido-

glu mai povăstea o sumedenie de lucruri despre toți acei care, înainte de a fi eroii pieselor sale, i-au fost tovarăși de muncă, prieteni dragi.

Căldura glasului său, cînd vorbea de acești oameni noi ai patriei noastre, îți dădea simțămîntul că nu pentru ultima oară condeiul său a așternut pe hîrtie viața, lupta și visurile lor și că în viitor, alături de Petre Arjoca, Pavel, Anton și ceilalți, alți noi prieteni și tovarăși de muncă ai scriitorului vor veni pe scenă să aducă, din miezul vieții, îndemn tuturor constructorilor socialismului din țara noastră.

Sanda Prundeanu

Scenă din «Cetatea de foc»

Citeva decenii de activitate creatoare

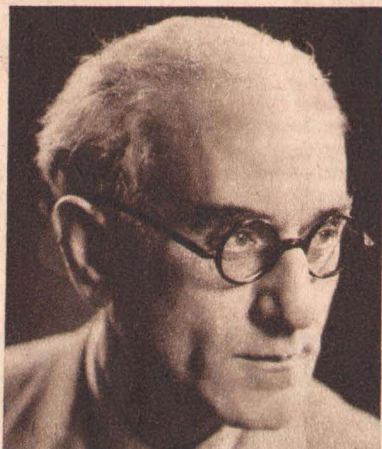
Leon Klepper este unul dintre compozitorii noștri de seamă. Născut în anul 1900 la Iași el studiază muzica cu Eduard Caudella și Mihail Jora. În 1921 pleacă la Berlin unde își continuă studiile muzicale cu renumitul profesor Franz Schreker. După un scurt popas la Viena, unde primește îndrumările compozitorului Joseph Marx, Klepper se stabilește la Paris. Aci se înscrie la clasa de compoziție a cunoscutului muzician Paul Dukas la «Ecole normale de musique», școală pe care o absolvă într-un chip strălucit.

Stăpînind meșteșugul compoziției Leon Klepper se dăruiește cu trup și suflet muzicii. Pentru activitatea sa creatoare obține în anul 1927 premiul «Mendelsohn Bartholdy». În 1931 este distins cu premiul «George Enescu», cu care este cinstită lucrarea sa «Triplă fugă pentru două pian», iar în 1937 i se decerne «Medalia de argint a Expoziției Internaționale de la Paris», răsplătindu-i-se astfel însemnata contribuție la răspîndirea muzicii românești dincolo de hotarele patriei.

De-a lungul ultimelor decenii Klepper a desfășurat pe tărîmul creației muzicale o activitate remarcabilă. Lucrările sale se succed cu regularitate, îmbrățișînd mai toate genurile, înafară de simfonie și operă.

A scris: «Triplă fugă pentru două pian», «Bagatelă pentru orchestră», «Două dansuri pentru pian», «Concerto grosso pentru două vioi și orchestră»,

«Concertino pentru pian și orchestră», «Două sonate pentru pian», poemele simfonice «Drumul Dunării spre mare» și «Bălcescu» (lucrări care i-au adus Premiul de Stat), patru dansuri simfonice, cîntece etc.

Una din trăsăturile caracteristice cele mai evidente ale muzicii lui Leon Klepper este perfecțiunea scrisului. Meșteșugul compozitorului — de-a lungul întregii sale opere — se vedește a fi desăvîrșit. Orchestrația și sclipitoarea polifonia totdeauna vrednică de interes, iar construcția proporționată și armonioasă. Pe alocuri, în lucrările din tinerețe ale compozitorului se întrezăresc unele influențe ale compozitorilor francezi. Mai tîrziu, însă,

și mai ales după întoarcerea sa în țară, Leon Klepper și-a dat seama că, pentru a realiza o autentică creație muzicală, el trebuie să se apropie de cîntecul popular.

Acastă concepție sănătoasă o întîlnim oglindită în conținutul lucrărilor sale din ultimii ani, mai cu deosebire în «Drumul Dunării spre mare» și «Bălcescu».

Profesor al Conservatorului din București, Leon Klepper a desfășurat o intensă activitate pedagogică, îndrumîndu-și studenții să militeze pentru înfăptuirea unei arte realiste, plină de conținut, a unei arte menită să îmbogățească tezaurul artistic al patriei noastre.

Mihail P. Anghel

Maestru emerit al artei din R.P.R.

*Tînărul nostru
maestru al violii*

Marelui violonist Ion Voicu, drag coleg, în amintirea cunoștinței noastre la Moscova îi urez noi succese în arta sa creatoare ».

Aceasta este dedicația acordată de David Oistrach, artist al poporului din U.R.S.S., laureat al Premiului Stalin, tînărului artist român, cu ocazia întâlnirii lor la Moscova, după turneul de concerte pe care Ion Voicu l-a întreprins în R.P. Chineză.

Ion Voicu s-a ridicat din mijlocul poporului, fapt care se oglindește în cântul său, în aspirațiile sale cele mai înalte, în întreaga sa dragoste de frumos.

Claritatea desăvîrșită a execuției, iată una

dintre cele mai de seamă calități ale sale, cu atât mai importantă, cu cât ea este rezultatul unei munci necurmăte, intense, săvîrșită cu pasiune pentru artă, străbătută de un înalt respect pentru auditoriul său.

O exigență din ce în ce mai mare față de realizările sale artistice a determinat ca repertoriul lui Ion Voicu, să meargă de la Paganini la Mendelssohn, de la Bach la St. Săens și Lalo, de la Ceacovski și Glazunov la Hacıaturian, Elenescu și alții. Și este cu atât mai demnă de admirat realizarea artistică a lui Ion Voicu, cu cât greutățile pe care le-a avut de înfruntat au fost dintre cele mai mari în tot cursul perioadei

sale de formare și debut.

Dar artiștul Voicu nu poate fi cu adevărat cunoscut fără a-l cunoaște pe « omul » Voicu, iar acest om este un admirabil coleg, de o mare modestie, plin de dragoste și interes pentru tineret, care găsește în el un prieten și un sfătuitor experimentat.

Și această trăsătură a caracterului său a contribuit la progresul său continuu. Numai în regimul de democrație populară un artist ca Voicu a putut da întreaga măsură a capacității sale artistice, pusă cu adevărat în slujba poporului.

Succesele sale de peste hotare, la Moscova, în R.P. Chineză, nu au știrbit din modestia și din râvna lui Ion Voicu.

Cine are ocazia să stea de vorbă cu el îl regăsește preocupat de proiecte de viitor, de noi probleme, mirat uneori de faptul că oamenii apreciază atât de mult și admiră ceea ce el socotește că este numai îndeplinirea datoriei față de public a oricărui artist cu simț de răspundere.

Ion Voicu merită Premiul de Stat nu numai pentru realizările sale artistice dar și ca om, prin exemplul pe care îl oferă tuturor artiștilor tineri din țara noastră.

Ștefan Avram

UN MARE ARTIST

Ion Manolescu îmi este un vechi colaborator și prieten. Il cunosc demult, am jucat împreună la Teatrul Național, apoi în Compania Davilla, după aceea la Teatrul Bulandra, unde a fost mai strîns legat de noi, luînd parte efectivă la conducerea Teatrului « Bulandra - Manolescu - Maximilian - Storin ».

De-a lungul anilor am purtat prețui inteligența sa, talentul și devotamentul său pentru « Compania » care ne adunase spre realizarea unor spectacole de calitate. Și pot să spun că de altfel, contribuția adusă de Ion Manolescu ne-a fost de mare folos, atît în realizarea unor spectacole de înaltă ținută artistică, cît și pentru prilejul ce l-am putut da multor tineri actori, pictori și regizori, necunoscuți pe atunci, să-și valorifice talentul și munca.

De aceea, nu pot vorbi despre Ion Manolescu fără să amintesc de dragostea

fierbinte și de strînsa prietenie dintre el și răposatul meu soț Tony Bulandra. Deși foarte slăbit și chinuit de boală în ultimele clipe ale vieții sale, aproape ne mai cunoscînd pe nimeni, Tony a avut o tresărire și o licărire de duioșie cînd l-a zărit pe Ion Manolescu aplecîndu-se cu drag asupra lui. N-am putut — vorbind de Ion Manolescu — să nu evoc această prietenie adevărată.

Dar să vorbesc acum despre Ion Manolescu, artistul. Despre actorul desăvîrșit și fermecător. Nu prin frumusețe — știm doar că nu este frumos — te farmecă, ci prin sobrietatea, prin darul de a interioriza sentimentele și de a interpreta fără nici un efort diferitele situații dramatice în rolurile ce-i sînt încredințate. Cu autoritatea pe care i-o dă experiența, cu muzicalitatea glasului său, în care parcă vibrează un violoncel, catifelîndu-i dicțiunea cu cele mai expresive nuanțe, Ion Manolescu captivăază publicul prin

iocul său și izbutește să emoționeze chiar pe cei mai indiferenți, pe cei mai refractari dintre spectatori.

Măiestria interpretării sale stîrnește acea plăcută senzație pe care o ai ascultînd un concert frumos, privind o pictură valoroasă, prețuind o operă de artă desăvîrșită.

Deși Ion Manolescu este mai tînăr decît mine mă fălesc să mă număr printre actorii din generația lui și, amintindu-mi cu deosebită plăcere de diferitele piese pe care le-am jucat împreună, vreau să nădăjduiesc că viitorul ne va mai oferi noi prilejuri să ne întîlnim în interpretarea unor lucrări dramatice valoroase, care să ne ofere succese și nouă și teatrului românesc.

Luceia Bulandra

Artistă a poporului din R.P.R.
Laureată a Premiului de Stat

In « Cadavrul viu » de Lev. Tolstoi

In « Cei din urmă » de Maxim Gorki

In « Argilă și porțelan » de A. Grigulis

In « Fiul meu » de Sandor Gergely

MAESTRUL

Să vorbești despre un om pe care-l prețuiești și-l iubești într-un chip cu totul deosebit s-ar părea că-i un lucru ușor, ca să constați, totuși — mai cu seamă când n-ai acest dar — cit de sărace îți sînt cuvintele și cum gîndurilor prea multe și dragi nu le poți găsi totdeauna cele mai potrivite tipare.

Eu îmi voi îngădui să-l înfățișez pe marele actor Ion Manolescu așa cum l-am cunoscut. Cunoștința noastră a fost treptată și s-a desfășurat în diferite forme. Cum era și firesc, l-am cunoscut întîi făcînd parte din miile lui de spectatori în inimile cărora strecura fiorul artei. Nu pot uita nici astăzi, nu voi uita niciodată cum, licean pe atunci, în orașul Pitești, sorbeam cuvintele nefericitului prinț al Danemarcei, intruchipat de Ion Manolescu, sau cum mă înfioram înecat de plîns, cînd același mare actor «mucea», așa cum numai el știa s-o facă, în Oswald din «Strigoii».

Cu nimic nu voi putea asemui acea liniște ciudată care se așternea în sală, acea liniște pe care respirațiile întretăiate și reținute o făceau și mai măreață și mai ciudată... Iată prima mea întîlnire cu maestrul Ion Manolescu, față în față, pe scîndurile scenei din Pitești, la sfîrșit de spectacol — întîlnire despre care, desigur, Maestrul nu-și poate aduce aminte — dar care pentru mine și astăzi a rămas la fel de vie și de dragă: deoparte un tînar cu timiditatea și curajul vîrstei, care solicita un autograf pe o fotografie

tăiată de pe un afiș, de cealaltă parte acest autentic creator de artă cu veșnica-i amabilitate, cu căldura și elanul care-l caracterizează.

Și cercul cîna ștînței noastre devine tot mai strîns. Anii în care am fost elevul lui Ion Manolescu, la Conservator, sînt pentru mine ani dragi. Aici l-am cunoscut pe Meșterul — cum îi voi spune de aici înainte — mai îndeaproape: am făcut cunoștință cu «omul» Manolescu.

Aceștia sînt anii în care profesorul Manolescu s-a străduit să ne transforme din elevii săi în colegii săi, împărțîșindu-ne din vasta-i experiență, transmițîndu-ne «secretele» marelui său meșteșug.

Nu voi spune decît în treacăt cu cită nerăbdare așteptam noi orele sale de cursuri, nu voi spune decît în treacăt și poate pentru prima dată va ști Ion Manolescu — că noi vedeam de cite 20—30 de ori spectacolele în care juca. Nu voi aminti decît de «Cadavrul viu» de Tolstoi sau de nemuritoarea sa creație în rolul bătrînului Manase, cu care Meșterul își sărbătorea 40 de ani de teatru.

Mă voi opri apoi la perioada în care noi, elevii săi, am devenit colegii săi, la emoția artistică pe care ne-a dat-o prin interpretarea sa în piesele «Azilul de noapte» și «Argilă și porțelan» sau în piesa originală «Cetatea de foc». Voi pomeni iarăși de bucuria și emoția îndreptățite pe care le-am avut cînd mi s-a îndeplinit una din marile mele dorințe, aceea de a juca împreună în piesa «Ilia Golovin».

Maestrul nostru, care a fost și în trecut mare prin arta lui realistă, astăzi, cînd talentul său este pus în slujba poporului, găsește și va găsi noi și tinere forme de exprimare. Nu mică ne-a fost bucuria cînd, cu ocazia centenarului Teatrului Național, partidul și guvernul i-au acordat lui

Ion Manolescu înaltul titlu de artist al poporului, nu mică ne-a fost bucuria când pentru activitatea sa maestrul Manolescu a fost distins cu titlul de laureat al Premiului de Star

Iată încununată de cinste și prețuire o viață de muncă rodnică, iată cum, deși au trecut anii, cum — deși din spectatori ai săi am devenit elevii, apoi colegii săi — n-am încetat o clipă de a fi aceiași nedesminși admiratori ai Maestrului, care a știut să fie, prin arta sa, mândria teatrului românesc

Ion Manolescu

în « Hamlet »
de Shakespeare

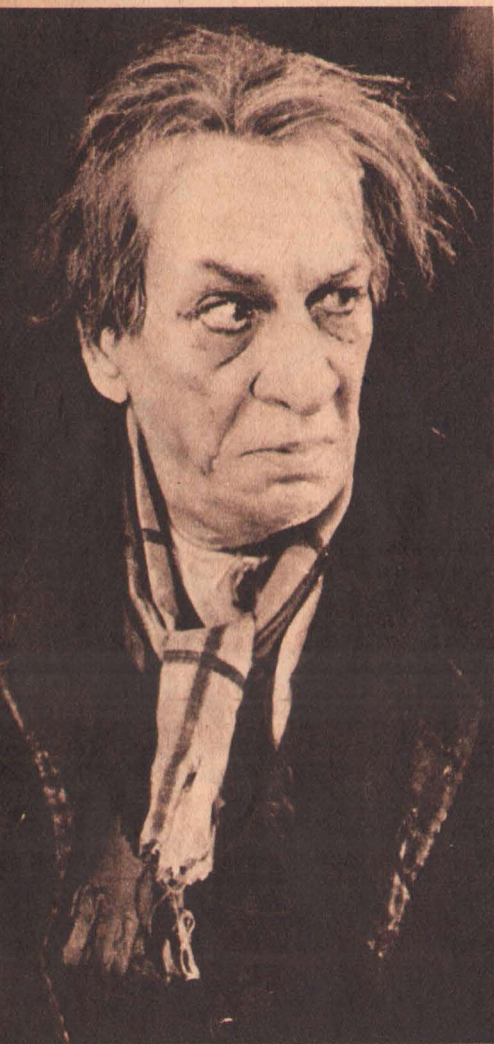

în « Azilul de noapte » de
Maxim Gorki

în « Richard al III-lea » de
W. Shakespeare

Bunul meu prieten

Sînt ani de cînd viața ne-a împrăștiat, de cînd nu mai sîntem parteneri, de cînd excepționalele sale mijloace artistice nu se mai împletesc cu ale mele. Dar prietenia noastră a rămas tot timpul aceeași, sinceră, puternică, de nedesfăcut.

Prietenia care ne leagă își are rădăcini adînci. Datează de peste cincizeci de ani, iar prețuirea reciprocă, începută încă în anii de Conservator, s-a accentuat în deosebi în perioada trăită în «Compania Bulandra».

Elevul Gheorghe Hagi Stoica — așa îl chema pe Storin — a apărut între noi în momentul cînd alte trei mari talente, Tony Bulandra, Aur. I Petrescu și Zaharia Bîrsan treceau de pe băncile Conservatorului pe scenă. Maestrul Nottara și noi ceilalți am văzut în Storin o mare speranță, o viitoare mare carieră artistică. Și n-am fost dezamăgiți.

Astăzi, cînd întreaga lui activitate capătă o nouă prețuire, gîndul se întoarce spre trecut și îmi dau seama cîte alte creații minunate coborîte din galeria marelui repertoriu ar fi putut realiza, dacă adevărul lui gen — tragedia — nu s-ar fi fizbit de indiferența trecutelor direcții și de preferința acestora pentru comediile ușoare.

Un tragedian ca Storin nu se naște în fiecare zi. Dar pe cine interesa acest lucru? Era în vremea cînd admirabilul actor Vasile Leonescu a fost pensionat pe motiv că «în Teatrul Național nu se joacă tragedie». Ce-i rămînea deci lui Storin de făcut cîcît să părăsească prima noastră scenă, pe care avea să revină după mulți ani, cînd marile prefaceri sociale din țara noastră au asigurat și valorilor artistice excepționale condiții de viață și de activitate creatoare.

Statura sa impunătoare, sensibilitatea artistică, forța sa dramatică, emotivitatea lui excepțională, jocul sincer și firesc l-au destinat de la început unui reper-

tragedianul

GH. STORIN

toriu fără căutare în protipendada și burtă-verzimea trecutelor timpuri.

Nici cronicarii dramatici de pe vremuri — cu excepția citorva — nu și-au dat seama de aceste calități. De aceea și prețuirea lor era stereotipă: « În rolul x domnul Storin a fost masiv ». Or, această calificare superficială era departe de a exprima sensul adinc al artei valorosului meu prieten.

Pentru întreaga sa activitate creatoare partidul și guvernul l-au cinstit de curînd cu o nouă distincție, aceea de laureat al Premiului de Stat. Prilej de bucurie pentru prietenii lui, pentru masele largi de spectatori care știu să-l prețuiască, iar pentru mine rememorarea marilor lui succese :

În « Magda » de H. Sudermann

« Machbet », « Filip al II-lea », « Azilul de noapte », « Domnișoara Nastasia », « Puterea întunericului », « Michel Angelo », « Două lagăre » și altele. În deosebi « Amurgul » lui Gerhardt Hauptman, în care a avut un succes deosebit. Există o mare apropiere între acest rol și acela al Regelui Lear, pe care Storin îl va întrușupa în curînd pe scena Teatrului Național. Încă de acum 15 ani i-am prezis această nouă și mare creație. Sint convins că și în acest rol se va depăși pe sine, dovedindu-se, odată mai mult, demn de înalta prețuire ce i-a fost acordată.

Fu îl felicit din toată inima pe bunul și dragul meu prieten, tragedianul Gheorghe Storin.

V. Maximilian

Artist al poporului din R.P.R.

Meșterul STORIN

Lăzurat al Premiului de Stat pentru întreaga sa activitate pe tărîmul artei teatrale»...

În această formulă se sintetizează înalta prețuire prin care puterea democrat-populară, și alături de ea marile mase de spectatori, își exprimă recunoștința față de unul dintre cei

Vasca Pepel din «Azilul de noapte»

mai mari măștri ai scenelor noastre. Pusă în slujba teatrului din patria noastră, activitatea maestrului Storin se întinde peste mai bine de jumătate de secol din istoria teatrului românesc.

Sînt peste cincizeci de ani de cînd actorul Gh. Storin, înlăturînd prejudecăți burgheze, dărîmînd jaloanele rigide ale unui teatru oficial, împietrit în tradiții retrograde, a desfășurat stîndardul luptei pentru o interpretare realistă, alături de alți mari artiști ai noștri, printre care soții Bulandra, Ion Manolescu, Ion Moșun etc., luptă grea, dar glorioasă, în care marile roluri jucate de Gh. Storin și de ceilalți iluștri interpreți vor constitui importante pietre la temelia edificîului teatrului de esență realistă din țara noastră.

Ochii fanteziei pot vedea pe meșterul Storin în «Macbeth», «Puterea întinericului», «Don Salust», în Filip al II-lea din «Don Carlos», sau în Vasca Pepel din «Azilul de noapte».

În «Domă lașă» de Aug. Jacobson

Astfel, eu, tinărul învățăcel în ale artei, care nu l-a văzut jucînd decît în ultimii cincisprezece ani, pot reconstitui mintal marile roluri pe care mi le inchipui ridicate pe înaltele culmi ale creației actoricești, prin forța unică a temperamentului său, prin sensibilitatea vibrantă și prin marele său simț al adevărului scenic.

Tor ce se leagă de numele lui Gh. Storin mă impresionează puternic și-mi rămîne de neuitat. De neuitat e vigurosul Michel Angelo din piesa lui Alexandru Kirilescu, frămîntarul actor din « Azilul de noapte », zburciumul și cinstitul compozitor Laagus din piesa « Două lașăre » a scriitorului sovietic Iacobson.

Nu voi uita niciodată emoțiile primei întâlniri pe scenă cu maestrul Storin, precum și mustrarea caldă pe care mi-a

Aspect de la repetițiile piesei « Regele Lear », de W. Shakespeare

făcut-o în timpul unei repetiții, în care, tinărul zvăpăiat din mine o pornise înaintea actorului conștiincios, după cum nu pot uita principalitatea și curajul cu care

anul trecut, într-un articol din « Contemporanul » Gh. Storin, de la înălțimea etice sale actoricești, condamna necruțător tendințele nesănătoase prin care unii actori încercau să degradeze noțiunile de artist și de artă adevărată.

În clipa de față maestrul repetă rolul regelui Lear pe scena Teatrului Național. Cu siguranță că acest rol va adăuga la tezaurul marilor sale

creații artistice, una din cele mai prețioase nestemate.

Să ne trăiești maestre și fie ca tinerii artiști ai patriei noastre, alături de întregul popor să se bucure încă mulți ani de exemplul marilor și minunatelor dumirale creații.

Nikolai Bereghet.

Spre noi realizări muzicale

Unul din muzicienii laureați este și maestrul Alfred Mendelsohn.

Premiul de Stat pe anul 1953 i-a fost decernat pentru lucrări care îmbrățișează genuri muzicale diferite: «Cantata Bucureștiului», poemul simfonic «Flori pentru Nicos Beloianis», «Cvintetul pentru coarde și pian» și «Cîntec pentru tineretul din colonii».

Intr-o declarație făcută revistei noastre maestrul Alfred Mendelsohn ne-a spus:

— Consider această înaltă distincție ca un stimulent în vederea unor noi realizări muzicale, al căror nivel artistic să fie din ce în ce mai înalt.

Lucrările mele care au fost premiate sînt, în cea mai mare parte, lucrări programatice; ele sînt expresia muzicală a măreșelor evenimente și a minunatei activități care caracterizează epoca construirii socialismului și lupta pentru pace a popoarelor.

«Cantata Bucureștiului», după cum o arată și numele, este închinată capitalei scumpei noastre republici.

M-am străduit să exprim în imagini muzicale clocotul puternic, caracteristic orașului nostru iubit.

Poemul simfonic «Flori pentru Nicos Beloianis» are drept figură centrală pe neînfricatul luptător pentru liberta-

tea poporului grec, răpus mișelește de fasciștii de la Atena. Pe locul unde a fost ucis Beloianis mîini necunoscute au așternut flori.

«Cvintetul pentru coarde și pian», este inspirat din entuziasmul fierbinte cu care poporul român a întîmpinat delegații tineretului din lumea întreagă la Festivalul păcii și prieteniei.

Același izvor de inspirație îl are și «Cîntecul pentru tineretul din colonii».

Premiul de Stat care mi-a fost acordat pentru aceste lucrări constituie o cheazășie pentru mine că munca mea artistică se desfășoară pe o linie de creație justă și îmi dă noi puteri pentru activitatea mea viitoare.

Anul acesta am terminat un oratoriu intitulat «Inimă vitează», care este închinat curajoșilor apărători ai granițelor noastre. Tot în acest an am scris un «Cvartet de coarde» pe tema unui cîntec popular.

În prezent lucrez la baletul «Călin» după minunatul poem al lui Mihail Eminescu. La această lucrare colaborez cu talentata maestră de balet Tilde Urseanu, și-a încheiat maestrul declarația.

Valoroasa activitate pe care a depus-o maestrul Alfred Mendelsohn pînă în prezent pe tărîmul muzicii este o cheazășie că p'aturile sale de viitor, bogate și îndrăznețe, vor fi realizate.

Lui MĂRȚIAN NEGREA *un meritat omagiu*

Născut în comuna Vorumleac de lângă Sibiu, acest creator și-a îndreptat de la început ochiul sufletului asupra peisajelor transilvănene, asupra țăranilor muncitori din care-și trage obârșia. De atunci și pînă azi opera lui e mereu prezentă în viața muzicală a țării noastre. Încă de pe vremea suitei lui pentru pian « Impresii de la țară », cadența melodică, cu adevărat românească, indică deja pe compozitorul de talent de mai încolo. Ceva mai târziu la Viena, « Rondoul » și « Fuga », ca și « Preludiile », prin măiestria lor au atras atenția cunoscătorilor.

Marțian Negrea este deținătorul premiului I Enescu pentru « Rapsodia I-a », a premiului II Enescu pentru « Fantezia simfonică pentru orchestră » și a altor premii. În suita simfonică « Povești din Grui » compozitorul ardelean prevede, cu nezdruccinată credință, eliberarea țării. Prețuindu-i lucrarea maestrul George Enescu i-a dirijat-o într-o interpretare de neuitat.

După eliberare Marțian Negrea compune minunate cintece de masă, iar pentru « Cvartetul de coarde » i se decerne în 1952, pentru prima oară, Premiul de Stat. De atunci încoace opera i se îmbogățește mereu cu valoroase creații simfonice.

Talent multilateral, pe lângă creațiile sale, el dă la iveală tratatele sale de contrapunct, armonie și forme muzicale, iar pe planul istoriei muzicii scrie monografia despre Gheorghe Dima și un studiu despre Ion Caione, culegător român din secolul al XVII-lea. În cadrul activității sale pedagogice, atât la Cluj, cât și la București, el desăvârșește talentele unei serii de tineri compozitori.

Maestrul Marțian Negrea este un muzician în înțelesul cel mai larg al

cuvintului, un iubitor al peisajului românesc. Utilizînd stilul său personal compozitorul își desăvârșește opera. Suita simfonică « În munții Apuseni » îmbracă cele mai variate expresii folclorice iar toate evocările acestei tetra-

logii simfonice sînt străbătute de măreția munților colindați în copilărie, de dragostea sa pentru oamenii de acolo. Această lucrare cu rădăcinile adînc înfipite în folclorul nostru, precum și muzica filmului documentar « Baia Mare » i-au adus pentru a doua oară titlul de laureat al Premiului de Stat.

Fruntaș al creației muzicale moderne românești, Marțian Negrea lucrează actualmente la prima sa simfonie dedicată păcii între popoare.

Sabin V. Drăgan

Maestru emerit al artei din R.P.R.
Laureat al Premiului de Stat

Animatorul

Regizorul Alexandru Fini, maestru emerit al artei din R.P.R., a desfășurat o susținută activitate artistică sprijinind

și, totodată, îndrumând tinăra noastră dramaturgie originală. Trebuie subliniat sprijinul efectiv pe care l-a acordat tinerilor dramaturgi Adrian

Rogoz și C. Constantin, laureați ai Premiului de Stat, desăvârșind textul dramatic « Martin Rogers descoperă America » și realizând un spectacol de succes.

De asemenea, trebuie consemnată contribuția competentă, însuflețită, pasionată a acestui creator la valorificarea scenică a unor piese originale ca « Schimbul de onoare » de M. Davidoglu, laureat al Premiului de Stat, și ajutorul dat piesei « Îndrăgostiții » de Maria Banuș, laureată a Premiului de Stat.

Al. Fini trebuie considerat printre primii regizori care au adus în teatrul nostru drama eroică sovietică. Spectacolele « Trenul blând » de Vsevolod Ivanov și « Ruptura » de Boris Lavreniev — puse în

scenă de el la Teatrul Armatei—au constituit două realizări importante ale teatrului românesc. Ele au înfățișat publicului nostru, pentru prima oară, ca erou individualizat, viu, caracterizat — poporul.

Însuflețit de o putere creatoare neobosită Alexandru Finți este animatorul scenei « Studio »

Teatrului Național

« I. L. Caragiale ».

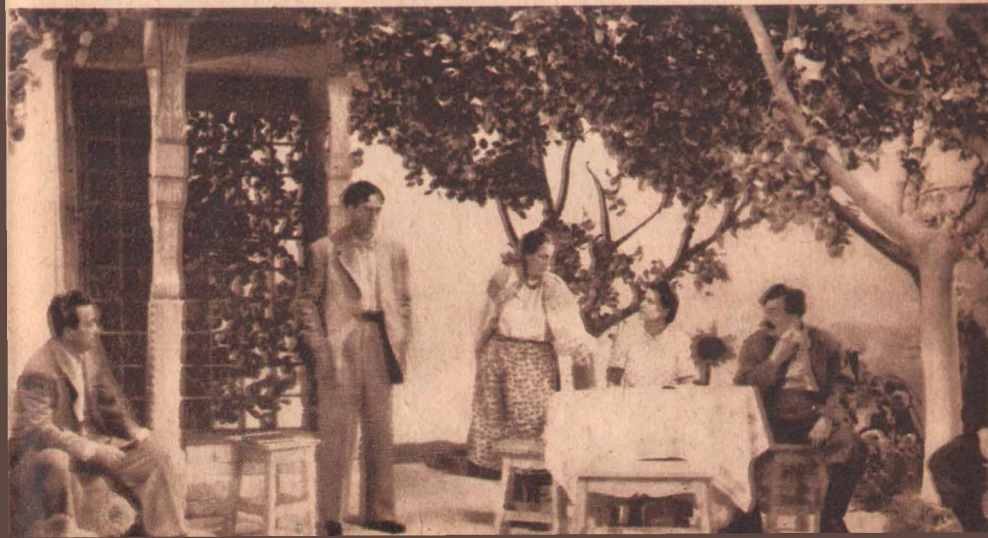
W. Stegheș

Măstru emerit al
artei din R.P.R.
Laureat al Premiului
de Stat

Scenă din « Trenul blindat »
de Vs. Ivanov

Scenă din « Crîngul de cămin »
de Al. Carneciuc

REGIZORUL

Alex. Fintî

Imi voi aminti totdeauna primele mele întâlniri cu regizorul Alexandru Fintî. Seară de seară, în penumbra lojii, ochii lui vii și neobosiți urmăreau cu pasiune jocul actorilor de pe scenă. Pe atunci mi se părea ciudat ca un regizor să-și petreacă ziua întreagă în teatru. Abia mai târziu am înțeles că aceasta se cheamă dragoste nemărginită pentru artă. Cuvintele lui Stanislavski zugrăvesc, cred, în chip minunat, acea abnegație în muncă, acea dăruire completă pe care Al. Fintî o aduce cu sine ori de câte ori pornește să plămădească și să realizeze un spectacol.

« Artistul, scrie Stanislavski, renunță la lumina soarelui de dimineață și la aerul proaspăt al zilei pentru întunecimea și mirosul specific al culiselor; el schimbă bucuria întinericului și liniștea nopții pentru strălucirea orbitoare a rampei. La miezul nopții, când toți oamenii se odihnesc, adunând forțe pentru ziua următoare, artistul, extenuat, trăiește ultimele suferințe ale eroului piesei... »

... Dimineața el se trezește ca și ceilalți oameni și fuge la repetiție. Artă: nu ține seama de timpul de odihnă necesar artistului. Repetiția prelungită îl lipsește adesea de un prînz cald... »

Parcă revăd momentele când, bolnav fiind, de-abia ridicîndu-se din fotoliu, Alexandru Fintî nu se învoia cu nici un chip să părăsească repetițiile piesei « Ruptura ».

Toate aceste greutăți erau învinse de abnegația sa în muncă, de dragostea și pasiunea lui nemărginite pentru înfruptarea idealurilor sale.

Pe maestrul Fintî l-am cunoscut, însă, mai profund, abia în timpul punerii în scenă a piesei « Trenul blindat ».

Eram pe atunci asistent de regie. Munca dusă împreună zi de zi, repetiție de repetiție, elanul său, îndrumările pe care le dădea m-au ajutat să înțeleg și mai mult teatrul și să-l iubesc cu acea dăruire totală, fără de care arta nu poate fi artă.

Nu ne-am înțeles întotdeauna. Uneori mi se părea prea pretențios, prea sever. Nu bănuiam pe atunci că sub

Scenă din « Indrăgostiții » de Maria Banus

acest aspect se ascunde un om cald, dezinteresat, pasionat, nutrint o nestăvilită dragoste pentru teatru, pentru tinerii oameni de teatru, pentru așa-zisul « schimb de mîine ».

Incet, incet, pasiunea lui Alexandru Finți, izbucnită năvalnic pentru spectacolul care creștea, se împlinea și se desăvîrșea, ne-a cuprins și pe noi, cei tineri, într-un suflu neobosit de treație. Entuziasmul acesta s-a reflectat, în special, în munca noastră cu

ansamblul actorilor, care, în piesa citată mai sus, trebuiau să reprezinte poporul revoluționar. Regizorul Finți este un priceput animator al scenelor de mase. Electrizarea unui grup numeros de actori pentru atingerea unui singur țel, oglindirea dragostei profunde față de revoluție reprezintă unul din aspectele cele mai interesante ale muncii sale regizorale. Maestrul Finți a știut să însufle întregului ansamblu din « Trenul blindat » acest puternic elan revoluționar.

Cît de just se spunea în revista « Contemporanul », în cronică consacrată acestui spectacol: « Scenele de masă, admirabil regizate, reușesc să transmită publicului întreaga frămîntare a poporului răscolat. Mai ales impresionantă este scena de pe clopotniță, în care aproape fiecare figurant este o individualitate, e un personaj care vorbește ».

Multe lucruri juste, îrumoase și interesante am avut de învîțat de la acest neobosit animator. Rămîn recunoscător regizorului, « omului » Alexandru Finți, care m-a făcut să iubesc cu abnegație arta teatrală.

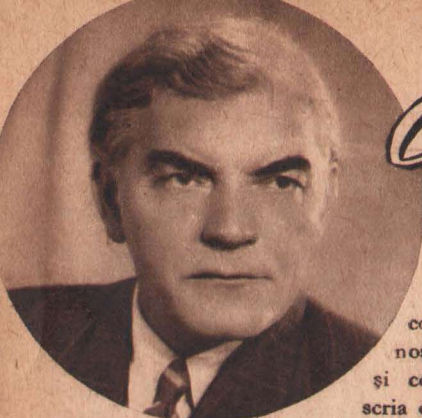
Scenă din « Martin Rogers descoperă America » de C. Constantin și A. Rogoz

Aspect de la repetiția piesei « Platou Creței » de Al. Corneliuc

Gh. Jovan

Regizor la Teatrul Armatei

Corul sufletul numai la MUZICĂ

Fiu de țaran, Vasile Popovici a avut de întâmpinat numeroase greutăți pînă să-și poată făuri educația muzicală.

Dotat cu deosebite însușiri el a îndrăgit de mic melodiile populare și colindele care i-au legănat copilăria.

La 18 ani izbutește, datorită talentului său, să se înscrie la Conservatorul din Iași. Apreciat de profesori, la rîndul său profesor, el a funcționat mai întîi la catedra de ansamblu coral, apoi la cea de teorie și solfegiu.

Dar dragostea sa pentru muzică, dorința de a se perfecționa îl determină să părăsească catedra Conservatorului pentru a veni la București, unde lucrează cu muzicienii D. G. Kiriac, G. Cucu și Alfonso Castaldi.

« Popovici este un băiat foarte priceput la

cor și cu bune cunoștințe de armonie și contrapunct — îi scria cîndva compozitorul D. G. Kiriac: compozitorului I. Chirescu. Se pricepe bine la muzică și tot sufletul lui e numai la muzică ».

Activitatea sa în cadrul formației corale și străduințele depuse în scurtul timp cit a stat în capitala Franței — pentru a-și de-ăvîrși darurile muzicale — s-au dovedit cu prisosință ulterior.

Reîntors în țară el s-a dedicat îndrumării tineretului, dar totodată își începe activitatea componistică creînd primele sale cîntece pentru cor.

În creația sa muzicală se simte de la început dragostea pentru melodiile populare, legătura strînsă cu izvoarele folclorice și cu poporul din mijlocul căruia se ridicase.

În pofida tendințelor decadente, care se manifestau din plin în epoca dinaintea războiului și printre compozitorii din

țara noastră — tendințe încurajate de oficialitatea burgheză — Vasile Popovici a promovat cîntul popular printr-o serie de aranjamente, armonizări și compoziții pentru cor.

Abia după 1944 lucrările sale muzicale au găsit înțelegerea și sprijinul pe care le meritau. Îndrumat de țartid, V. Popovici își dezvoltă capacitățile muzicale și, dedicîndu-se cu mai mult entuziasm creației, contribuie la dezvoltarea mișcării muzicale din patria noastră.

Din activitatea sa componistică amintim: « Sirena lui Roaită », « Înainte, la muncă, tovarăși », « Cîntecul păcii », « Bădița-l meu », « Cîntec închinat tineretului chinez », « Cîntec de înfrățire între armata romînă și armata sovietică », precum și suita corală în patru părți « Viața tinerilor ostași », în care sînt rediate diferite momente din viața nouă a ostașilor patriei noastre.

Artist național
Animator entuziast

Numele profesorului Vasile Jianu este cunoscut și îndrăgit de marea masă a iubitorilor de muzică. Această prețuire unanimă reprezintă consacrarea supremă a meritelor unui artist, care a ridicat pe culmi înalte arta și știința de a cânta la un instrument de suflat. Cine l-a auzit cântînd pe Vasile Jianu și nu a fost cucerit de la primele sunete, de tușul delicat al tehnicii lui scilipitoare?

Imi amintesc cum cu vreo 25 de ani în urmă a apărut în orchestra Operei și a Filarmonicii un nou angajat, un tînăr modest, dar conștient de talentul său, care vroia cu orice preț să se afirme, să facă cunoscută tuturor — cu un ceas mai devreme — puterea marelui său talent. Acesta era pe atunci artistul. emerit și laureatul Premiului de Stat de azi, Vasile Jianu.

Impresionante sînt primele începuturi ale manifestărilor sale muzicale cînd, împreună cu alți colegi, dădea la

iveală și valorifica perlele muzicii solistice pe care le-a susținut ani de-a rîndul ca flautist prim în concertele Filarmonicii sau în spectacolele Operei.

Dar adevărata forță și măiestrie a artei sale s-au făcut prețuite în ultimii zece ani, cînd regimul nostru de democrație populară i-a dat posibilitatea de a se manifesta din plin, ca solist concertist, nu numai în București și în cîteva din orașele țării, ci și peste hotare. Concertele profesorului Vasile Jianu la Praga, Sofia, și recent în Uniunea Sovietică, au fost adevărate triumfuri artistice, care fac cinste muzicii romînești.

Noi, artiștii instrumentiști romîni ne mîndrim cu asemenea colegi și tovarăși și le urăm cît mai multe și din ce în ce mai mari succese în viitor.

Prim concert maestru al Orchestrei
Filarmonice de Stat.

Dramaturgia noastră s-a îmbogățit cu un nou numitor

Temă aleasă de Horia Lovinescu ni s-a părut interesantă și folositoare în perioada trecerii la socialism.

În «Lumina de la Ulmi» este vorba despre lupta unui scriitor cinstit împotriva unor influențe ideologice străine de interesele progresului, interese în slujba cărora trebuie să stea creația oricărui scriitor adevărat.

Ne-a plăcut deci miezul piesei, ne-au plăcut cele mai multe dintre personaje, unele dintre ele oameni noi, încrezătorii în forța lor și inimoși, ne-a plăcut curajul cu care autorul s-a străduit și a izbutit să satirizeze unele apucături dăunătoare din viața noastră, ne-a plăcut, cu unele rezerve, dialogul. Și am fost cu toții de părere că această primă lucrare a lui Horia Lovinescu

Jintr-o zi a intrat în cabina mea o tovarășă de muncă, o actriță care mi-a spus: «Am citit o lucrare interesantă. Ar fi bine s-o cunoști și d-ta». I-am răspuns că sînt nerăbdătoare și după câteva zile am făcut cunoștință cu textul și cu autorul piesei «Lumina de la Ulmi».

Piesa a fost citită mai întâi de conducerea Teatrului Municipal, apoi s-a făcut o lectură în fața consiliului nostru artistic. Lucrarea ne-a impresionat pe toți, pentru că trata o temă nouă, neabordată încă în literatura noastră dramatică.

Jules Cazaban și Gh. Măruțză în «Lumina de la Ulmi»

dovedește, indiscutabil, un real talent dramatic.

Simțeam că literatura noastră dramatică s-a îmbogățit cu un nou slujitor.

Colectivul teatrului — și nu numai acei actori care erau distribuiți — a îndrăgit piesa, și nu și-a desmintit atașamentul nici în zilele grele ale pregătirii spectacolului.

Discuțiile care s-au dus în jurul «Luminii de la Ulmi» la Uniunea Scriitorilor au constituit un real ajutor pentru teatrul nostru. Ele au ascuțit în și mai mare măsură spiritul de răspundere al regizorului și al actorilor față de textul dramatic ce urma să fie interpretat.

Premiera a avut loc într-o atmosferă sărbătorească. Intreg colectivul simțea că prezintă în fața publicului o muncă pe care a desfășurat-o cu consecvență și elan.

Aprecierile și interesul spectatorilor dovedesc că, colectivul Teatrului Municipal a făcut o bună alegere înscriind «Lumina de la Ulmi» în repertoriu.

Înalta distincție acordată acestei lucrări dramatice, sentimentele trainice care s-au stabilit între autor și oamenii teatrului nostru vor constitui, fără îndoială, acel imbold care trebuie să ducă pe tînărul scriitor spre realizarea unor noi piese, cu un bogat conținut de idei, îndrăzneț și de un nivel artistic menit să satisfacă pe deplin cerințele tot mai mari ale publicului nostru de azi, în minunatul său drum către artă și cultură.

Mate Fecleanov

Artistă emerită a R.P.R.

Beate Fedanov, Fory Etlerte, Ion Mautu și Gina Pettini în «Lumina de la Ulmi»

Ion Dacian în «Aculina»
de I. Kooner

Scenă din «Ana Lujojeana»

O INALTĂ CINSTIRE

Desigur că în țările capitaliste, unde arta este roaba profiturilor cu orice preț, iar viața și activitatea oamenilor de artă sînt supuse intrigilor de culise și capriciilor patronilor, nici nu poate fi vorba de o prețuire și o recunoaștere a meritelor din partea statului. De altfel, pînă la eliberarea țării noastre și pînă la revoluția culturală începută după 23 August, nici la noi nu s-ar fi putut vorbi de asemenea prețuire. Opereta mai ales, care era socotită un gen minor, trăia la periferia artei, în disprețul și totala dezinteresare a guvernanților, la chere-

mul intereselor comerciale ale patronilor. În acest mediu, cu totul defavorabil unei dezvoltări artistice, și-au făcut debutul în operetă Ion Dacian și Puica Alexandrescu. Cu atît mai mare le-a fost meritul, cu cît în atmosfera de negustorie, de intrigă, în atmosfera de carierism brutal, total lipsită de preocupări de artă, ei au știut să se smulgă mediului înconjurător, să se preocupe perseverent, cu seriozitate, de dezvoltarea lor profesională.

În spectacolele de revistă, cu tablouri din operete — ale fostului teatru Alhambra, la care colaborau pe vremuri — ambii au debutat în

regia mea. Ne chinuiam pe atunci să găsim o linie de interpretare artistică, într-un gen în care preocupările nu erau de artă. Pe vremea aceea ambii aveau mari greutăți în exprimarea actoricească a rolurilor care le reveneau. Datorită unei munci neobosite, unei voințe de fier, au reușit să învingă greutățile care le frinau mijloacele de expresie actoricească, în așa măsură, încît au devenit doi excelenți actori și nu numai cîntăreți de voce.

Puica Alexandrescu și Ion Dacian în « Ana Lugojana » de Filaret Barbu

Puica Alexandrescu în « Aculina » de I. Korner

Atît Ion Dacian, cît și Puica Alexandrescu, deși ambii în culmea unei măiestrii a artei vocale, studiază zilnic cu profesorul de canto. Și este bine să afle cei mai tineri că titlurile și distincțiile nu cad din cer, ci se cîștigă pe merit și prin muncă îndelungată.

Dacă Premiul de Stat răsplătește cu justete munca și realizările lui Ion Dacian și ale Puicai Alexandrescu, succesele lor în interpretarea unor roluri din operele « Ana Lugojana », « N-a fost nuntă mai frumoasă » și « Aculina », nu trebuie uitat că efortul lor a fost sprijinit de colectiful

Teatrului de Stat de Operetă, iar succesele pe care le-au obținut se datoresc în parte și sprijinului de colaborare cu care colectiful îi înconjoară în munca lor.

Înalta distincție ce le-a fost acordată deschide perspective minunate întregului nostru colectiv și-l angajează la o continuă îmbunătățire a muncii, la o perseverență desăvîrșire a măiestriei sale artistice.

Dorușliu

Maestru emerit al artei
din R.P.R.
Director al Teatrului
de Stat de Operetă

Cum am scris

odinioară în județul său, dar interlocutorul meu mă privește șiret: «Înțeleg, nu vrei să recunoști adevărul... din discreție»...

Aici nu este vorba de discreție. Aici este vorba de metoda de lucru, de procesul de creație al autorului. De puțina lui de-a privi și înțelege viața și de-a lua din ea ceea ce este tipic. Dacă spectatorii, văzînd personajul Feneșan, cel de pe scenă, îl pot identifica cu cutare senator sau deputat de odinioară, pe care ei l-au cunoscut în viață, aceasta înseamnă că autorul a reușit, în mare măsură, să prindă dominantele caracterului personajului pe care a vrut să-l prezinte scenic. Că Feneșan, cel din viață, zîmbea continuu, purta servietă de piele, avea mustați «pe oală» sau răsucite în furculiță, acestea sînt simple accesorii. Principalul este că Feneșan cel de pe scenă, avînd aceste accesorii, se comportă însă așa ca cel din viață: e veros, crud, cinic, afacerist, la adăpostul formulelor patriotarde, mergînd chiar pînă la crimă, atunci cînd interesele lui personale și ale complicilor săi sînt primejduite. Adică se comportă ca un exponent al clasei sale, acea clasă exploatare și rapace. Și asemenea lui, Augustin Ilișu, generalul Uleanu sau Teofil Răcaru.

Mărturisesc că la baza «Afaceriștilor» stă un fapt dramatic, neinventat de autor, scos din viață, un fapt care, în 1933 a ilustrat puternic tot putregaiul societății burgheze. Încă de pe atunci reflectam cu îndurerare la fap-

Unii spectatori mă întrebă: «Cum ai scris «Afaceriștii»? Cine sînt Feneșan, Augustin Ilișu, Răcaru sau mătușa Analia? De unde ai luat pe Virgil Doru și pe generalul Uleanu? Tuturor le răspund invariabil: «din viață». Unii cad pe gânduri, alții dau din cap neîncredători. Deodată unul izbucnește: «Nu este exclus să fie așa. Trebuia să-mi închipui. Chiar la noi în județ am avut odinioară un senator liberal, pe care îl chema Feneșan, purta mustați mari, zîmbea continuu, avea o servietă de piele micuță și făcea afaceri mari». Îi explic spectatorului că nu este decît o coincidență. Că Feneșan din «Afaceriștii» nu este acel Feneșan pe care el l-a cunoscut

AFACERIȘTII

tul că oamenii care debutau în viață, însușindu-și avutul cuiva, puteau să-și termine această viață ca miniștrii de justiție, sau că un om integru, un profesor de pildă, poate fi forțat să se sinucidă, aceasta fiind singura posibilitate pentru el de a dovedi opiniei publice că este un om cinstit.

Acesta este faptul de viață, conflictul dramatic care stă la baza satirei mele. Scriind « Afaceriștii » m-am străduit să zugrăvesc, printre altele, o galerie de tipuri și o serie de moravuri caracteristice unei societăți în plină descompunere, societate căreia nici fraturile, nici toaletele somptuoase, nici luxul ostentativ, nici aroganța demagogică și patriotardă, nu-i puteau ascunde depravarea și turpitudinea, nu-i puteau acoperi abjecția și josnicia, societate sortită unei inevitabile prăbușiri.

Tudor Soriano

Laureat al Premiului de Stat

Scene din « Afaceriștii »

Compozitorul și pedagogul Sigismund **TODUȚĂ**

Printre compozitorii noștri care se pot mindri cu o bogată activitate în domeniul creației muzicale se numără și Sigismund Toduță, distins cu Premiul de Stat pentru lucrările sale: «Concert pentru orchestra de coarde», «Sonata pentru flaut și pian» și «Sonata pentru vioară și pian».

Sigismund Toduță și-a început educația muzicală la Conservatorul din Cluj între 1926-1932, urmînd clasa de pian secția profesorală și compo-

ziția cu Marțian Negrea. Ca numeroși alți muzicieni de talent, în regimul burghez el nu s-a putut dedica serios creației ci a fost nevoit să funcționeze ca profesor de liceu mai întîi, iar apoi ca profesor la Conservatorul unde a studiat odinioară, predînd armonia, contrapunctul, formele muzicale și compoziția.

În activitatea compozitională a lui Sigismund Toduță se observă de la început atît influența înaintașilor clasici ai muzicii romînești, cît și

cea a curentelor decadente, impresioniste. De aceea, în creația sa el are multe contradicții și în unele lucrări ale sale se simt puternice influențe negative.

După 1944 Sigismund Toduță se alătură compozitorilor militanți pentru o muzică, care să exprime melodios ideile și sentimentele. El adîncește din ce în ce mai mult folclorul muzical.

Indrumat pe o linie creatoare sănătoasă de Uniunea Compozitorilor, Sigismund Toduță reușește să se elibereze în cea mai mare parte de influențele decadente care-i stăvileau dezvoltarea.

Rodul muncii din 1944 încoace se concretizează într-o serie de lucrări, de la cîntece pînă la simfonii.

Ceea ce caracterizează lucrările sale este legătura cu intonațiile cîntecului popular, lirismul duios, strălucirea expunerii și plasticitatea înfrunchipării muzicale.

Pe lîngă activitatea sa compozitională Sigismund Toduță depune și o importantă muncă pedagogică, ca profesor de compoziție și forme muzicale la Conservatorul de Muzică «Gh. Dima» din Cluj,

Gh. Măntănuș

Profesor la conservatorul din Cluj

SUPRAȘAȘA *unui compozitor de muzică ușoară*

Sînt vreo douăzeci de ani de atunci. Intr-o bună zi, un tânăr slăbuț mi s-a prezentat sfios, rugîndu-mă să ascult orchestra pe care o dirija. Tânărul era H. Mălineanu, elev de liceu, iar «orchestra» lui era alcătuită din cîțiva colegi.

Ascultînd, mi-am dat seama că cel care venise la mine este un artist înăscut. Violonist, pianist, dirijor, Mălineanu este, mai presus de toate, un «însuflețit».

Luptînd cu îndirjire împotriva mentalității de pe vremea aceea a celor care pretindeau că arta nu este o îndeletnicire «serioasă» el a biruit și și-a urmat vocația: muzică.

Dotat cu un real talent, susținut de o bună tehnică și de un instinct artistic sigur, Mălineanu a fost din primul moment înțeles și prețuit de colaboratori și prieteni și astfel numai după trei, patru ani de activitate componistică numele lui era deja cunoscut în lumea muzicală românească.

Acestea se întimplau înaintea și în timpul războiului. Dar dacă prietenii și colaboratorii îl admirau și-l prețuiau, de sprijinit nu-l sprijinea nimeni. Luptînd din greu, aproape pe dibuite și cu multe șovăiri, Mălineanu a realizat totuși lucrări bune, unele foarte bune. Muzica noastră ușoară a făcut, pot spune, un salt calitativ și prin contribuția sa.

După 23 August 1944 prefacerile sociale puneau noi și adînci probleme creatorilor. Artă devenea un mijloc de reflectare a realității înconjurătoare și a năzuințelor oamenilor către mai bine.

Artă nu mai putea fi un mijloc de delectare a unei minorități sociale; ea trebuia să se adreseze întregului popor, avînd rădăcinile adînc înfipte în popor.

Iubirea de țară și dragostea pentru oamenii care-i făuresc un viitor fericit se reflectă în «Înflorește țara mea», «Buciumași de veselie», «Hop și-așa», «Mîndru sint de țara mea» și în alte numeroase melodii, după cum dorința de a combate ceea ce este învechit, sortit pieirii, se vedește în conținutul cîntecului «Marinică». Melodiile lui Mălineanu sînt cîntate cu bucurie de oamenii muncii de la noi și din străinătate.

Pentru înalta distincție pe care a primit-o eu îl felicit din inimă pe prietenul și colegul meu H. Mălineanu și-i doresc lui, ca și tuturor compozitorilor noștri, noi succese în lupta pentru afirmarea muzicii românești în scumpa noastră patrie și dincolo de hotare.

Leu Ștefan

Laureat al Premiului de Stat

UN PREȚIOS INDEMN

In decursul celor patru ani de la înființare, Studioul actorului de film «Constantin Nottara» s-a afirmat, prin spectacolele sale, nu numai ca o rezervă de cadre actricești pentru film, ci și ca o instituție care a reușit să contribuie la îmbogățirea literaturii noastre dramatice originale cu o piesă de o profundă semnificație politică și ideologică.

Sorana Coroamă, autoarea piesei «Nepoții gornistului», după scenariul literar «Nepoții gornistului» de Cezar Petrescu și Mihail Novicov, a adus o contribuție creatoare la o operă prin care se cinstește trecutul de luptă al clasei muncitoare. Mulți ceferiști, precum și numeroși alți muncitori veniți din toate colțurile țării, au retrăit cu emoție evenimentele dureroase și biruințele lor, oglindite prin eroii piesei: Cristea Dorobanțu, Ruja Vije-lie, Stanca Dorobanțu, după cum mulți au recunoscut în Racoviceni, fața hidă a exploataților și a politicienilor din trecut.

Prin puterea de a sintetiza vastul material dramatic, prin redarea sugestivă a unor aspecte semnificative ale

conflictului dintre proletariat și clasele exploatare de-a lungul trecute-lor orinduirii, prin forța de demascare a burgheziei, spectacolul a constituit un succes al dramaturgiei și teatrului romănesc.

Sorana Coroamă a împlinit cu talent și maturitate artistică munca complexă de autor și regizor, susținută fiind în strădania sa cu mult elan și multă trudă de întreg activul artistic, tehnic și administrativ al Studioului. Acum, când guvernul țării cinstește prin noi laureați spectacolul «Nepoții gornis-tului» același colectiv participă cu sufletul în sărbătoare la răsplătirea lor. Activitatea în cadrul Studioului «Constantin Nottara», cât și pe pla-tourile de filmat, a adus noilor premiați și decorați o mai înaltă calificare profesională, dragoste și disciplină de muncă, un spirit colectiv și un mare atașament față de problemele sociale și artistice ridicate de nevoile construc-turii socialismului.

Titus Lapeș, Ion Gheorghiu, Toma Dimitriu, Ana Barcan și cel mai tânăr din promoția absolvenților Institu-tului de cinematografie, Emanoil Petruț, precum și Anton Gheorghiu pentru

Sorana Coroamă

Anton Gheorghiu

Ana Barcan

Scenă din « Nevoști Gorăstului »

inspirată realizare a decorurilor sînt, alături de Sorana Coroamă, un mînunchi valoros din colectivul nostru, care a contribuit cu talent și mare putere de muncă la consolidarea Studioului prin spectacolele realizate în cei patru ani de la înființare și prin rolurile deținute în filmele noastre.

Înaltele distincții primite în acest an, pe lângă răsplătă, constituie și un îndemn spre noi eforturi și realizări.

Mariette Sandberg

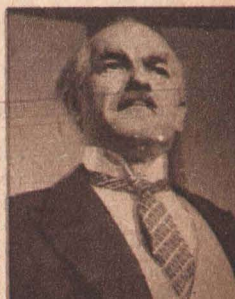
Maestru emerit al artei din R.P.R.
Laureată a Premiului de Stat

Emanoil Petruț

Ion Gheorghiu

Toma Dumitru

Titus Luptes

*Muzica
din cîntăreții
Moldovei:*

VIOREL DOBOȘ

De fapt, admirația mea pentru compozitorul «Plaiurilor moldovene» datează de mai mulți ani, mai exact din toamna anului 1947, cînd de la parterul Teatrului Armatei am aplaudat, împreună cu numeroși alți spectatori, opera «Paloș-Voinicul», lucrare care înscrisă pentru prima oară pe afișul românesc numele compozitorului Viorel Dobos.

După «Paloș-Voinicul» a urmat piesa muzicală pentru copii «Ciocanul fermecat», utilizînd elemente de basm, ingenios combinate cu cele reale, apoi opereta «Cîntecul munților», avînd ca temă naționalizarea întreprinderilor industriale, opera comică «Tarsița și Roșiorul», scrisă în colaborare cu Gh. Dumitrescu pe un libret semnat de Al. Kirîțescu și, în sfîrșit, poemul simfonic «Pe plaiurile moldovene», creație distinsă cu Premiul de Stat. Firește că la toate acestea trebuiesc adăugate diversele piese muzicale — lucrări originale sau prelucrări după cîntece populare — asupra cărora compozitorul a lucrat mai ales în calitatea sa de dirijor al ansamblurilor M.F.A. și M.A.I.,

— Aș vrea să-mi spuneți cîteva cuvinte despre poemul dvs. simfonic «Pe plaiurile moldovene».

— Bucuros. Mai întîi țin să menționez că, fără a suferi de patriotism local, sînt moldovean din lași — am avut din totdeauna o afecțiune specială

pentru Moldova, pentru viața oamenilor ei, pentru muzica ei populară. Și de aceea vestea că tocmai în Moldova mea se va înălța una din marile construcții ale socialismului, hidrocentrala «V. I. Lenin», m-a bucurat și m-a emoționat în mod deosebit. Acestei mărețe construcții, care va prefăce nu numai relieful țării, ci și viața oamenilor din acele părți, i-am închinat compoziția mea.

Început în martie 1951 și terminat de orchestrat în februarie 1952, poemul este un imn de slavă adus nu numai constructorilor hidrocentralei, cărora le este închinată prima parte, ci întregii Moldove — plutașilor de pe Bistrița, peisajului, cînd sălbatec cînd dulce și blînd (partea II-a) și trudei rodnice a colectivităților (partea III-a).

— Dar în prezent la ce lucrați?

— Compun muzica pentru o operetă intitulată provizoriu «Catrinel», care va fi o evocare a atmosferei ce domnea în sinul armatei romine în perioada premergătoare primului război mondial. Ideea, trebuie să v-o mărturisesc, mi-a fost sugerată de lectura cărților lui Bacalbașa. De altfel, intenționez ca pe viitor să folosesc cît mai intens prețiosul patrimoniu al literaturii noastre naționale. Ca dovadă am și imaginat un balet românesc pe tema unei nuvele a lui Gala Galaction.

— Moldovean de-al dumneavoastră...

— Păcatu-i vechi, răspunde rîzînd Viorel Dobos. Gîndește-te că am scris un vodevil după «Scara miței» a lui Vasile Alexandri, pe vremea cînd aveam numai 12 ani.

Printre animatorii TEATRULUI TÂNDĂRICĂ

Printre cei distinși cu Premiul de Stat pe 1953 se numără reprezentanții teatrului nostru cel mai tinăr, artiștii Teatrului de marionete și păpuși «Tândărică», Margareta Niculescu — regizor, Dorina Tănăsescu și Antiona Papazicopol — actrițe minuitoare, Ioana Constantinescu — pictor

scenograf, Lucian Teodorescu — sculptor.

Proaspeții laureați de la teatrul «Tândărică» au contribuit în cea mai mare măsură ca spectacolele de marionete și păpuși, care cu puțini ani în urmă erau aproape necunoscute în țara noastră, să devină o desfătare artistică permanentă și pentru cei

vîrstnici, dar mai ales pentru copii.

Micuții noștri cunosc bine și îndrăgesc pe Bibi-Aișa, Căluțul cocoșat, Ivan, Harap alb și Petea Gură-Cască, precum și mulți alți eroi ai lumilor de basme, zămisliți aevea de artiștii Teatrului «Tândărică» pe micuțele scene răs-pîndite azi în numeroase

săli din București și din alte orașe ale țării.

De vrei să-i cunoști mai îndeaproape pe cei de la «Tândărică» trebuie să-i cauți în culise.

Culisele Teatrului de marionete și păpuși se deosebesc cu mult de cele ale altor teatre, ele fiind, de fapt, niște «teliere în care se desfășoară complicatul proces de

creație a eroilor din basmele și piesele de marionete.

Intr-unul din aceste ateliere, adevărat laborator de alchimist pentru un profan, o întâlnim pe tov. Ioana Constantinescu, una din laureate. Lucrează înconjurată de marionete și păpuși care, cuminiți, așteaptă în raseturile așezate de-a lungul pereților să fie chemate în scenă.

O rugăm să ne povestească cum a venit în teatrul de marionete.

„Am fost înainte pictoriță — portretistă — ne spune Iona Constantinescu — dar mi-a plăcut întotdeauna să și sculptez. M-au încântat spectacolele sovietice cu păpuși și marionete vizionate la cinema. Am citit apoi cărțile lui Obrazțov despre teatrul de păpuși din Uniunea Sovietică, cărțile lui Skupa despre

teatrul de marionete din Cehoslovacia, și acum vreo cinci ani am venit la «Tândărică». Aici am învățat meseria și m-am format ca pictor-scenograf.

Voi profita de faptul că ești aici ca să-ți prezint câteva păpuși.

Iată-o pe Bibi-Aișa, fetița sălbatecă din munți, atât de dornică de o viață nouă. Cât de mult m-am chinuit să redau în încruntarea sprâncenelor îmbinate, în ochii larg deschiși și în nările răsfrinte, setea ei de a ști, de a cunoaște viața adevărată a copiilor.

Uite-l și pe Ivan cel viteaz, cinstit și cuminte. Uite ce mic el!

Iată și grupul de copii în jurul omului de zăpadă cu nasul de chipăruși, cu o tigăie în chip de pălărie. Iată-l pe cocostircul pianist,

și pe greerele violonist, și tot taraful de lăutari, care pe scenă cîntă, cu tot atîta foc, ca și lăutarii cei mari, melodiile populare romînești.

Vezi? — îmi spune tov. Constantinescu, cuprinzînd păpușile cu o privire caldă — nu sînt de fapt decît niște bucățele de lemn, cîrpă, ață și vopsele. Dar viața lor, puterea de trăire și de transmitere a sentimentelor lor ca personaje de teatru, ca eroi ai basmelor și poveștilor, este plămădită din dragostea și munca atîtor oameni, începînd cu pictorul care-i întruchipează pe hîrtie — trecînd mai întîi el prin toată gama de sentimente pe care trebuie să le redea păpușile — continuînd cu sculptorul, sub a cărui dalță prind formă în lemn, și cu maestra de croitorie

care le imbracă. După ce totul a fost făcut, și păpușa « în carne și oase » este complet gata, ultima mână care-o primește e aceea a minui-torului, care întregeste și valorifică în fața spec-tatorului viața marionetelor. Sub indicațiile direcției de scenă păpu-șa-actor își îndeplinește frumoasa ei misiune: aceea de a forma gustul pentru frumos al copilu-lui, de a-l învăța ce este cinstit și adevărat, și de a-l pregăti pentru societatea de mâine. »

Cu aceeași dragoste ne-au vorbit de păpușile și marionetele lor și ce-lalalte laureate: regizoara Margareta Niculescu și minuitoarele Dorina Tănăsescu și Antigona Papazicopol. Toate au venit aici, acum cinci,

șase ani, în perioada în-jghebării teatrului « Tândărică ». Nu aveau o pregătire specială. Le-a plăcut această artă, au citit cărțile « păpușarilor » sovietici și cehi, au învățat să dirijeze și să minuiască zecile de sfori care mișcă și dau viață marionetelor. Aici s-au perfecționat și apoi s-au străduit să învețe pe alții fru-moasa lor artă.

Astăzi, ca urmare a rîvnei și dragostei cu care au muncit, au izbu-tit să formeze numeroase cadre de minuitori, pic-tori, sculptori și regi-zori, care animă teatrele de păpuși și marionete din țara noastră.

Laureatele Premiului de Star de la teatrul « Tândărică » vorbesc cu multă modestie de

munca și realizările lor, dar sînt mîndre că tea-trul lor, care împlinește cinci ani de existență ca teatru de stat, a deschis și el zecilor și sutelor de copii din patria noastră drumul spre înțelegerea frumosului și binelui, spre viața nouă pe care o clădește părinții lor.

I. Bajes

*Pianistul Mihailu Katz
Laureat al Premiului de Stat*

Nr. 1

1955

PREȚUL LEI 1,60

Editată de C.D.B. Redacția, str. Academiei Nr. 29. Telefon 3.13.56